

Hundra procent vildmark

Blötväder. Innedag. Har inte längre kvar några dåliga kläder att skylla på, men ändå. Innedag. Ägnar en stund att fundera på vad som egentligen är vildmark. Går det att sätta upp en skylt någonstans med texten "Vildmark – här börjar den!", så man vet, eller är det bara en känsla man kan få på en plats där stigarna är sällan trampade och de mänskliga spåren ringa? Är det kanske bara en dröm om en plats där små utvalda fragment av olika turer och minnesbilder fallit på plats. Den lugnt flytande älven nedanför med vakande harr och stor öring. Skogen runt omkring. Högre upp rasbranter och ännu högre upp fjället. Känslan av något tidlöst och bestående. För en tid sedan blev jag i en debatt om skog och mångfald kallad vildmarksentusiast och romantiker av en, i sitt tycke, bättre vetande äldre man. Kanske hade han rätt. Kanske är vildmark bara en illusion och en vacker dröm år 2012.

En snabbsökning på nätet räcker för att få en del funderingar. Lappland – Europas sista vildmark är ett begrepp som används av ett stort antal anläggningar och aktivitetsföretag från norra Jämtland i söder till Tornedalen i norr. Någon arrangör slår till och använder begreppet 100% vildmark för säkerhets skull. Samtidigt marknadsförs Linderödsåsen i Skåne som Sveriges sydligaste vildmark och i de flesta landskap med självaktning finns det vildmark att marknadsföra. Även stadsnära.

De stora rovdjuren används ofta som symboler för vildmark. Stammarna av varg och björn ökar i Sverige och det uppskattas av många naturintresserade, åtminstone så länge man själv slipper ha dem helt in på knutarna. Att någon gång få se en snabb skymt eller bara spår av något av våra stora rovdjur i full frihet ger en påtaglig vildmarkskänsla, men enbart förekomsten av rovdjur skapar inte vildmark. För tjugo år sedan kanske, men inte nu.

På Wikipedia står följande förklaring till ordet vildmark:

"Vildmark kallas ett område som ligger avskilt från civilisationen och som är mer eller mindre orört av människor. Sveriges fjälltrakter kan i mångt och mycket klassas som vildmark samt de flesta skogsområdena. I övriga världen kan savannerna, regnskogarna och tundrorna räknas som vildmark. Även öknar och polarområdena (nordpolen och sydpolen) kan klassas som vildmark.

Vildmarker är oftast helt obebodda eller endast

»Är det kanske bara en dröm om en plats där små utvalda fragment av olika turer och minnesbilder fallit på plats.»

Stefan Gunnarsson bor i Norrbo, mellan Dellensjöarna i Hälsingland. Hans stora intresse är naturen, och då främst gamla skogar. Stefan har jobbat ett antal säsonger på STF:s fjällanläggningar och i skogen med röjsåg och plantrör, och tillhör dem som inte anser det moderna skogsbruket vara så modernt. Stefan ägnar sig helst åt friluftsliv på torra land, och då gärna i snö och kyla. Miljömedveten, med ett måttligt snöskoteranvändande som enda last. Är även fotograf med förkärlek för svartvita och kontrastrika bilder.

Krönika

STEFAN GUNNARSSON

Stefan Gunnarsson, som undrar var han skall sätta ner skylten.

bebodda av naturfolk, exempelvis samer, indianer och eskimåer. Vissa vildmarksområden är eftertraktade turistmål, bland annat för fotvandring, jakt och safari."

Nationalencyklopedins mera luddiga beskrivning är att "eftersom praktiskt taget all natur är påverkad av människan" är vildmark ett "icke utvecklat landskap i huvudsak format av naturens krafter".

Våra svenska fjäll kan alltså kallas vildmark så länge den mänskliga påverkan genom exempelvis vind- och vattenkraft, vägar, bebyggelse etcetera inte är alltför påtaglig. Att vårt eget naturfolk, samerna, säsongsmässigt bedriver renskötelse samt har sina visten på och kring fjället påverkar alltså inte om ett område skall klassas som vildmark. Däremot kanske deras syn på området är en annan.

De svenska skogarna klassas enligt Wikipedia också som vildmark men här blir det mer motsägelsefullt. Visst har vi till synes oändliga arealer skogsmark men väldigt få skogar är orörda av människan. Skogsbruk, vind och vattenkraft samt allt fler master på våra berg sätter en allt tydligare mänsklig prägel på tidigare orörda marker. En liknande påverkan utsätts våra skärgårdar för, som här och var och med all rätt också vill göra anspråk på benämningen vildmark.

Naturens Bästa är Ekoturismföreningens certifiering av turistföretag. Många anläggningar och aktivitetsföretag har upptäckt värdet i att certifiera sig. Det lönar sig helt enkelt att visa marknaden och kunderna att man är ett seriöst och miljöengagerat företag. Kanske borde någon också certifiera begreppet vildmark. Helt enkelt för att säkerställa att en anläggning, researrangör, destination eller ett aktivitetsföretag som använder begreppet i sin marknadsföring verkligen erbjuder just det, och att de gör det på ett ansvarsfullt sätt. Tillsammans skulle certifieringarna stå för en anläggning eller ett arrangemang av riktigt hög kvalitet. Jag stänger ner datorn. Utanför mitt fönster finns skog och åter skog så långt ögat når.

Frågan är bara var vildmarken börjar? Och... om den är hundra procentig?